

[Aksel Larsen.]

havde nærret til den, men er gjort så forsigtig og diplomatisk som muligt og ganske øjensynligt er udformet for ikke på nogen måde at lægge hindringer i vejen for, at noget nordisk land skulle kunne komme ind i fællesmarkedet. Den synes altså at være udformet som udtryk for, at hellere ser man det hidtil opnåede nordiske samarbejde revne på visse væsentlige områder, end man ser forhandlingerne om medlemskab af fællesmarkedet strande for et eller flere af de nordiske lande.

Jeg håber ikke, at fællesmarkedet kommer til at skille Norden. Jeg håber ikke — jeg kan tilføje, at jeg venter ikke — at Danmark og Norge kommer ind i fællesmarkedet, men jeg er ganske klar over, at hvis dette skulle ske, vil der fortsat eksistere et nordisk samarbejde, og så vil Nordisk Råd også fortsat kunne mødes, men vi vil formentlig komme til at samarbejde om spørgsmål af en kvalitet — og dette er ikke sagt ringeagtende — som Nordisk Folkehøjskole, turisttrafikken på Nordkallotten og uddeling af nordisk litteraturpris, hvorimod der vist desværre ikke vil kunne blive tale om samarbejde på væsentlige økonomiske, udenrigspolitiske, retlige og andre områder.

Det har været nødvendigt for mig at sige dette, fordi vi i diskussionerne om det nordiske samarbejde, efter at folkettinget har truffet sin beslutning om, at Danmark skulle optage forhandlinger med fællesmarkedet om medlemskab, har hørt tilstrækkelig mange smukke ord om viljen til at fortsætte og udbygge det nordiske samarbejde; men de hårde kendsgerninger er jo, at disse smukke ord ikke vil kunne honoreres, hvis et eller to af de nordiske lande går ind i det europæiske fællesmarked.

Jeg må til slut erindre om, hvad den svenske rigsdagsmand hr. Cassel sagde: at overenskomsten, som den foreligger, er udformet af regeringerne, det er deres værk, og parlamentarikerne i Nordisk Råd har ikke fået mulighed for at gøre den bedre. Men jeg vil tilføje, at når det er gået således, som jeg håber det vil gå, og som jeg venter det vil gå, at trods forhandlingerne herom afviser Danmark og Norge medlemskab i det europæiske fællesmarked,

så kan naturligvis det nordiske samarbejde ikke alene opretholdes i sin hidtidige form, men må udvides ganske betydeligt. Dette giver samarbejdsoverenskomsten, så udvandet den er blevet, naturligvis også et godt grundlag for, og derfor vil jeg anbefale den til godkendelse her i folkettinget.

Iver Poulsen: Da mit parti ikke er repræsenteret i Nordisk Råd, kender vi ikke meget til de interne forhandlinger i rådets arbejde; men da vi naturligvis tillægger det nordiske samarbejde den allerstørste betydning og det er vort indtryk, at samarbejdsstraktaten er af positiv værdi for et så nært nordisk samarbejde, som det under de eksisterende forhold er muligt at opnå, kan mit parti give tilslutning til forslaget.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere, der jo alle uden undtagelse har givet tilslutning til den nordiske samarbejdsoverenskomst, også kaldet Helsingforsoverenskomsten.

Jeg er ganske enig i, at vi under vort arbejde med det nordiske samarbejde i årene efter krigen har lidt skuffelser. Jeg er enig i, at det ikke mindst for Danmark var en skuffelse, at den nordiske forsvarsunion ikke lod sig gennemføre, og det var så vist ikke Danmarks skyld. Jeg er også enig i, at det var en skuffelse for os, at den nordiske toldunion ikke lod sig gennemføre, især at den ikke lod sig gennemføre så hurtigt og så tidligt, at vi med den bag os kunne gå samlet ind i de europæiske forhandlinger, der jo siden har ført så vidt frem. Men jeg synes også, det er rigtigt, at der ud af de nordiske skuffelser næsten hver gang er udsprunget noget positivt. Efter forsvarsforhandlingernes sammenbrud fik vi Nordisk Råd. Jeg ved godt, at Nordisk Råd kan omtales med skepsis, men jeg synes dog, man skal lægge vægt på den store positive betydning, disse årlige konferencer mellem parlamentarikere og regeringer fra de nordiske lande har, og jeg synes også, man kan finde mange positive resultater i de nordiske landes lovgivning som resultat af Nordisk Råds omfattende og systematiske arbejde. Vi kan vel også sige, at det, vi står over for i dag, den nordiske samarbejdsoverenskomst, på en måde er udsprunget af de skuffelser, som toldunionsforhandlingerne